

Ερείπια Οθωμανικού κάστρου στα Παλαιά Βόλου

Το Οθωμανικό κάστρο βρίσκεται κοντά στο σχολείο μας, το οποίο κάθε χρονιά πραγματοποιεί επισκέψεις στο συγκεκριμένο χώρο.

Ο Βόλος επί Τουρκοκρατίας

Στα 1423 μ.Χ. , επί σουλτάνου Μουράτ Β΄ η Θεσσαλία και η πόλη του Βόλου πέφτουν στα χέρια των Τούρκων. Το κάστρο των Παλαιών αποτελούσε το βασικό πυρήνα της πόλης. Εκεί εγκαταστάθηκε τουρκική φρουρά, με αποτέλεσμα πολλοί χριστιανοί κάτοικοι να καταφύγουν στα χωριά του Πηλίου.

Κατά την Τουρκοκρατία

PROSPETTO DI VOLO

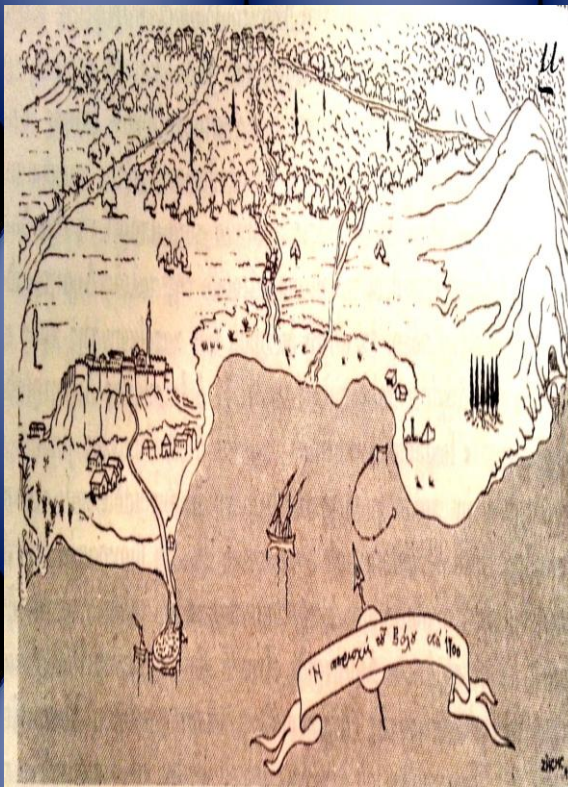

- Την περίοδο της Τουρκοκρατίας, η οικονομική και πνευματική δραστηριότητα της περιοχής μεταφέρθηκε στο Πήλιο.

Οι Τούρκοι κατακτητές δημιούργησαν τη νέα πόλη πάνω στα ερείπια του παλιού βυζαντινού φρουρίου που υπήρχε, ανακαίνισαν το κάστρο, το οποίο κατοικήθηκε από 150 τουρκικές οικογένειες και αξιωματούχους και το οχύρωσαν.

Πώς ήταν η νέα πόλη μετά την ανακαίνισή της ;

Εἰκ. 18. Ἡ περιοχή τοῦ Βόλου γύρω στὰ 1700.

Τὸ φοῦόγιο μετὰ βάση τὰ σχέδια τῶν Κορονέλλι (1655) καὶ Ντάππερ (1703).

Ἡ πόλη τοῦ κάστρου ἦταν χτισμένη κοντὰ στη θάλασσα, εἶχε τρεῖς πύλες καὶ διέθετε τείχος με οχυρωματικούς πύργους, γιὰ νὰ προστατεύεται. Πρὸς τὴν πλευρὰ τῆς θάλασσας υπήρχε μικρὴ σκάλα.

Ἡ πρώτη πύλη ὁδηγοῦσε στο λιμάνι. Εκεί ἀπὸ τὸν 17ο αἰ. ἀρχισε νὰ ἰδρύεται ἡ ἐμπορικὴ ζώνη τῆς πόλης που στέγαζε τὰ μαγαζιά, τὸ παζάρι καὶ τὸ τελωνεῖο.

Ἡ δευτέρη πύλη ὀνομαζόταν **Καρά - Καπού (Μαύρη Θύρα)** καὶ ὁδηγοῦσε στη Λάρισα καὶ τὴν υπόλοιπη Θεσσαλία.

Ἡ τρίτη πύλη, ἰχνη τῆς ὁποίας ἀποκαλύφθηκαν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν ἀποκατάστασης, βρισκόταν μέσα στο κάστρο καὶ ὁδηγοῦσε στὴν Ἀκρόπολη.

Τι κτίρια είχαν χτίσει οι Τούρκοι
κατακτητές μέσα και γύρω από το
κάστρο;

Οι Τούρκοι στο Κάστρο του Βόλου τον 16^ο- 19^ο αι. έχτιζαν:
1. διοικητήριο 2. λουτρά 3. τζαμί 4. σχολείο
5. πυριτιδαποθήκη 6. στρατώνες 7. κρήνες

Υπήρχαν επίσης **στενά δρομάκια, κατοικίες πυκνά διατεταγμένες, εμπορικά καταστήματα**, τα οποία ανήκαν στους Τούρκους που τα νοίκιαζαν κυρίως σε Πηλιορείτες αλλά και άλλους βιοτέχνες και εμπόρους και ήταν πρόχειρα και ανθυγιεινά κτίσματα. Σ' αυτόν τον εμπορικό χώρο, έξω από την συνοικία γινόταν κάθε Σάββατο το **εβδομαδιαίο παζάρι, γνωστό σε όλη την Θεσσαλία**. Έμποροι και αγρότες έρχονταν απ' όλη την περιοχή για να πουλήσουν τα προϊόντα τους αλλά και να προμηθευτούν τα απαραίτητα.

Κάποια από αυτά τα κτίσματα δεν υπάρχουν πια, καθώς καταστράφηκαν για διάφορους λόγους το καθένα μέσα στο πέρασμα των χρόνων.

Ποιο σοβαρό πλήγμα δέχτηκε το κάστρο εκείνη την περίοδο και καταστράφηκε ολοσχερώς;

Το 1651, το κάστρο υπέστη την πρώτη του καταστροφή από τον ενετικό στρατό και συγκεκριμένα από την επίθεση του ναυάρχου **Μοροζίνι**, που ύστερα από την κατάκτηση της Αθήνας, αποφάσισε να επιτεθεί στο κάστρο του Βόλου. **Βομβάρδισε με τα κανόνια του το κάστρο**, δημιουργώντας τεράστιες ζημιές. Φόρτωσε το στόλο του με όσα τρόφιμα μπορούσε να βρει, έβαλε φωτιά σε ότι απέμεινε στις αποθήκες, τα τζαμιά και στα σπίτια. Πριν φύγει, γκρέμισε με τα κανόνια του στόλου όλο το κάστρο ως τα θεμέλια. Ο Πασάς που ήταν διοικητής του κάστρου και ο Αγάς προτίμησαν να το σκάσουν. Η μεγάλη αυτή νίκη ήταν μία σημαντική επιτυχία για τον Μοροζίνι. Οι Τούρκοι όμως κατά τη διάρκεια του τουρκοενετικού πολέμου και μέχρι το τέλος του 17ου αιώνα, κατάφεραν να επισκευάσουν και να ανακατασκευάσουν ξανά το κάστρο, το οποίο ήταν κατεστραμμένο ως τα θεμέλια και να κτίσουν πάλι το τζαμί.

Ο Μοροζίνι και η γάτα του...

Λέγεται ότι υπεραγαπούσε τη γάτα του και δεν έφευγε ποτέ για ναυτική εκστρατεία χωρίς να την έχει μαζί του.

Πως ξεκίνησε και πώς εξελίχθηκε η πολιορκία του κάστρου κατά το ξέσπασμα της ελληνικής επανάστασης του 1821;

Η επανάσταση του 1821

Από τον 17ο αι. και μέχρι την Επανάσταση του 1821 το κάστρο του Βόλου ήταν αποκλειστικός χώρος των Οθωμανών, όπου απαγορεύονταν ή αποφεύγονταν η εγκατάσταση χριστιανών.

Η επανάσταση του 1821 βρίσκει τους Οθωμανούς κλεισμένους στο Κάστρο και με αδυναμία να αντιληφθούν τις αλλαγές που συνέβαιναν έξω από την συνοικία τους. Στην περιοχή, η επανάσταση ξεκίνησε από το Πήλιο. Οι κάτοικοι ξεσηκώθηκαν και πολιορκήσαν το κάστρο. Οι Τούρκοι ήταν προετοιμασμένοι για μια ενδεχόμενη πολιορκία με αποτέλεσμα ν' αντέξουν έως ότου φτάσει τουρκική βοήθεια. Η βοήθεια ήρθε από τις στρατιές του Δράμαλη και η πολιορκία λύθηκε. Οι Τούρκοι κατόρθωσαν, με την βία, να καταστείλουν την εξέγερση μέσα σε έναν χρόνο (1822).

Η ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ ΚΑΙ Η ΣΚΙΑΘΟΣ

Πανεπιστημική Έκθεση για τα 200 χρόνια από την ίδρυση της πρώτης Ελληνικής Σημαίας στη Σκιάθο

Η πολυπόθητη ελευθερία

Στη συνέχεια τα επαναστατικά κινήματα συνεχίστηκαν.

Το 1854 εκδηλώθηκε νέο επαναστατικό κίνημα, με αρχηγό τον Νικόλαο Φιλάρετο, το οποίο απέτυχε, με αποτέλεσμα οι Οθωμανοί να σκληρύνουν την στάση τους απέναντι στους ντόπιους.

Το τελευταίο επαναστατικό κίνημα εκδηλώθηκε το 1878. Και αυτή η προσπάθεια απελευθέρωσης της περιοχής απέτυχε.

Το κάστρο, στο εξής, παύει να παίζει πολεμικό ρόλο.

Τρία χρόνια αργότερα το 1881 ο Βόλος αποκτά την πολυπόθητη ελευθερία του μετά από 448 χρόνια σκλαβιάς.

Η ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Η σημερινή πόλη του Βόλου άρχισε να κτίζεται έξω από το παλιό κάστρο λίγο μετά το 1830. Ιδρύεται το 1841 η νέα πόλη του Βόλου, ανατολικά σε αντίθετη κατεύθυνση από το κάστρο. Οι έμποροι δημιούργησαν την αντίπαλη πόλη, η οποία συνυπήρξε με την παλιά (Κάστρο) για σαράντα χρόνια. Ο Βόλος θεωρείται ως η πρώτη καινούργια πόλη στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα.

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΣΗΜΕΡΑ

Το κτίριο της πυριτιδαποθήκης

Το τείχος μετά τις εργασίες αποκατάστασης

